

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES, INC. ISSN 0036-2050

Ročník XXV.

leden - únor 1983

Číslo 1

Zprávy SVU do dvacátého pátého ročníku

O vydávání časopisu SVU se uvažovalo již v začátcích naší organizace. Zakladatelé měli ovšem na mysli buď časopis literárně-kulturní, vydávaný v češtině a slovenčině, anebo odborný časopis kryjící většinu vědních oborů a publikovaný převážně v angličtině. Ani jeden, ani druhý plán nebylo však možno realizovat pro nedostatek finančních prostředků.

Za této, na pohled neřešitelné situace, přišel redaktor Ivan Herben s iniciativním návrhem: Je ochoten vydávat měsíčně ZPRÁVY SVU - naše kulturní zpravodajství, které by se stalo pojítkem mezi členy SVU. Dovede si opatřit dostatek materiálu pro každé číslo, postará se o tiskárnu, provede veškeré korektury a s pomocí své paní, Mileny Herbenové, každé číslo členstvu rozešle. Mimoto, povede také administrativu s tím spojenou. SVU bude platit jen za tisk."

Je přirozené, že předsednictvo SVU tento návrh s radostí přijalo a tak v září 1959 se objevilo první číslo našeho časopisu. V úvodníku tohoto čísla, nazvaném "Pouze Zpravodaj", Herben prohlašuje, že časopis nebude ničím jiným, než kulturním zpravodajstvím. Chtěl tím totiž naznačit, že ZPRÁVY SVU nehodlají konkurovat tehdy ještě dost početnému českému a slovenskému tisku v zahraničí. Dodal však, že doufá, že se časopis "stane živým pojítkem mezi členy a poutem, které bude od čísla k číslu pevněji svazovat čtenáře s národem doma a s jeho duchovními tradicemi."

Herben byl podle svého slibu nejen redaktorem, korektorem a administrátorem ZPRÁV SVU, ale dovedl také získat mecenáše pro rozšíření ZPRÁV, či pro jejich občasnou přílohu, nazvanou ČETBA. Po své rezignaci na redaktorství (vynucené okolnostmi) nám 27. července 1963 napsal: "Jistě chápete, že mi leží na srdci osud ZPRÁV SVU. Koneckonců je to 'moje dítě', bezmála pět let jsem si je pipal, dělal je s opravdovou láskou a hrdinně jsem odolával všem kritikám i nadávkám." A to byla pravda!

A jako on, všichni jeho nástupci zápasili s totožnými problémy: s drahotou tisku, s nedodržováním lhůt tiskárnami, s poštovními stávkami, s nedostatkem pramenů, s problémy distribuce, s malým zájmem členstva o zaslání in-

formací, ale zato s velkou kritikou (někdy oprávněnou, ale častěji plynoucí z neznalosti situace). Redigování ZPRÁV SVU nemohlo nikdy přinést zisk, ba ani slávu a jen velmi zřídka přineslo redaktorovi uspokojení.

Myslíme tedy, že je třeba, abychom se zde zmínili alespoň o těch, kdož během 25ti let věnovali svůj čas věci, v níž věřili. Zdarma, bez ambicí, s pocitem povinnosti vůči čs. lidu doma a jeho touze po svobodě. U vědomí, že je nutno seznámit svobodný svět s československou kulturou, aby tak porozuměl československé situaci a že SVU je nástrojem tohoto cíle.

Redaktoři ZPRÁV SVU:

Září 1959 až červen 1963 Ivan Herben;
září až listopad 1963 Vojtěch Nevlud;
květen 1964 až září 1966 Vladimír S. Walzel;
říjen 1966 až červen 1968 Josef Čermák;
září 1968 až prosinec 1969 Jan Lorenc;
leden 1970 až prosinec 1974 redakční rada (Vratislav Bušek, Rudolf Šturm, Vojtěch E. Andic, Jiří Škvor, Hanuš Lexa);
únor 1975 až květen 1975 Andrew Eliáš a red. kruh;
červen 1975 až duben 1977 redakční rada (Jaroslav Němec, Jaromír Zástěra, Zdenka Vozáriková, M. Oravec);
květen 1977 až prosinec 1978 redakční rada (M. Oravec, Zdenka Vozáriková, Jaromír Zástěra);
leden 1979 až říjen 1980 Jaroslav Pecháček;
listopad 1980 až prosinec 1982 Hana Demetzová.

Zaměření ZPRÁV nebylo nikdy jasně definováno. Uznávalo se, že mají být především pojítkem členstva SVU, informací o jeho činnosti, ale v první době zejména red. Herben měl také snahu rozšířit je a vytvořit z nich časopis literární-kulturní. Poněvadž ovšem z finančních důvodů rozsah Zpráv SVU měsíčně neměl přesahovat 8 stran, nemohl se svému snu přiblížit a pomáhal si tedy, jak jsme již uvedli, občasným vydáváním ČETBY. Když se v r. 1964 objevily PROMĚNY, odpadlo vydávání ČETBY a zaměření ZPRÁV začalo krystalizovat, až nabylo nynějšího obsahu.

Zprávy SVU rediguje Jaroslav Němec. Adresa redakce: 2067 Park Road, N.W., Washington, D.C. 20010. Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue February 1983. Issued bimonthly. Vol. 25, No. 1. Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366. Tel.: (212) 479-0870. Annual subscription price: members \$2.00; non-members \$6.00. Second class postage paid at Flushing, N.Y. Postmaster: Send address changes to Zprávy SVU, Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366.

Úkolem ZPRÁV je především přinášet členstvu informace o vedení SVU, tj. o zasedání a rozhodování valného shromáždění, o činnosti předsednictva a výboru, resp. jejich komisí, o finanční situaci Společnosti, o publikačním programu a vůbec o všem, co mají členové o své organizaci vědět. Dalším úkolem našeho časopisu je přinášet zprávy o činnosti místních skupin SVU ve svobodném světě. A posledním, avšak velmi důležitým úkolem, je zachycovat činnost a osudy členstva. Formou krátkých záznamů se členové dovídají, kdo všechno je v SVU a na čem pracuje. Díky těmto záznamům se opět scházejí staří přátelé a navazují se přátelství nová, dochází ke spolupráci a zabraňuje se duplikování projektů. Záznamy mimoto ukazují, jak Češi a Slováci přispívají světové kultuře. Jsou tedy zároveň záznamem pro historii.

Teď je ovšem také třeba říci, co ZPRÁVY SVU nejsou a nemohou být. Jak to kdysi red. Herben napsal, jsme a chceme být "pouze zpravodaj". Předmětem našeho zájmu je především a hlavně SVU a její členstvo. Proto neuveřejňujeme odborné články a knižní recenze (na to jsou dnes PROMĚNY a KOSMAS), články netýkající se SVU, atd. Záznamy o nečlenech zařazujeme výjimečně, podle významu odborné činnosti. Smyslem tohoto omezení je mít k dispozici co nejvíce místa k plnění našeho hlavního úkolu. Snad je třeba ještě dodat, že k mezinárodním událostem, pokud nemají souvislost s naší činností či zaměřením, se ZPRÁVY SVU zpravidla nevyjadřují. V československých záležitostech zveřejňujeme oficiální stanovisko valného shromáždění nebo předsednictva SVU.

Terajší rozsah každého čísla ZPRÁV SVU má mať z úsporných dôvodov 16 strán, čo nie je mnoho. Zjazdy a zvláštne okolnosti si môžu, samozrejme, vynútiť mimoriadne rozšírenie.

Nová redakcia sa vynasnaží, aby členstvo bolo s jej prácou spokojné. V tejto súvislosti treba však pripomenúť, že o obsahu ZPRÁV SVU budú do veľkej miery rozhodovať členovia sami. Tým, že nás budú informovať o svojej vedeckej či umeleckej činnosti. Je treba si uvedomiť, že SVU nemá plateného personálu, ktorý by listoval v tisícoch rôznojazyčných vedeckých a umeleckých časopisov, biografiách a bibliografiách a vyhľadával mená Čechov a Slovákov a referoval o ich činnosti. To znamená, čo nám nenapíšete, to my nevieme!

Je známe, že najmä starší členovia neradi píšú o sebe, lebo to sa kedysi považovalo skoro až za nedôstojné pre vedeckého pracovníka. Avšak tento názor je prekonaný. Keď vedecky pracujúci člen alebo umelec napíše nám o svojej práci: rozvoj vied, nové objavy, nové teórie, nové smery vo vede a umení nesú so sebou novú terminológiu. Tú ovládajú, najmä v začiatkoch, len odborníci s patričnou špecializáciou, a bez ich pomoci by ubohí redaktori tápali v tme.

Upozorníte nás láskavo na vyskytnuté sa omyly a napíšete nám, v čom a ako by ste si priali ZPRÁVY SVU zlepšiť.

Tešíme sa na spoluprácu.

Irena Lettrichová

Jaroslav Němec

Ještě k XI. sjezdu SVU

Na doporučení výboru udělilo valné shromáždění SVU v Pittsburku čestné členství prof. dr. Viktoru Mamateymu, University of Georgia, Athens, Ga., za jeho práce v oboru historie a prof. Karlu Husovi, Cornell University, Ithaca, N.Y., za úspěchy v hudební skladbě. Dále, v uznání neobyčejné práce pro SVU od jejího vzniku, udělilo zakládající členství sl. Vlastě Vrázové, dlouholeté člence výboru a prof. dr. Mojmíru Vaňkovi, který vedl švýcarskou skupinu SVU od počátku až dodnes. Poté bylo zakládající členství in memoriam uděleno býv. gen. tajemníkovi dr. Vojtěchu Andicovi a nedávno zesnulému řed. Josefu Žandovi, který oddaně sloužil po léta v různých funkcích naší organizace.

Z předsednictva SVU

Předsednictvo SVU se sešlo k první schůzi hned po skončení Valného shromáždění v Pittsburku 29. října a druhou schůzi konalo 3. a 4. prosince 1982 ve Washingtonu. Obě schůze řídil předseda SVU, dr. Leopold Pospíšil.

Poněvadž gen. tajemnice SVU, kol. Blanka Glosová, přijala v r. 1980 svou funkci s podmínkou, že ji bude vykonávat jen dvě léta a na této podmínce i po své nové volbě setrvala, předsednictvo jí poděkovalo za její práci a navrhlo výboru SVU, aby podle stanov dosadil na uprázdněnou funkci ing. Miloše Kučeru. Výbor písemnou rolou návrh schválil a ing. Kučera se ujal funkce dne 3. prosince 1982.

Předsednictvo dále ve své pravomoci rozhodlo, že redigování ZPRÁV SVU převezme dr. Jaroslav Němec, jemuž bude napomáhat kol. Irena Lettrichová jako slovenská redaktorka. Pro vedení anglického BULLETINU potvrdilo předsednictvo dosavadní redaktorku dr. Zdenku Fischmannovou, která si určí spoluredaktora z amerických členů.

Redaktorem anglického časopisu KOSMAS byl jmenován předsednictvem dr. Zdeněk Suda, profesor pittsburghské university a redaktorem PROMĚN dr. Karel Hrubý, sociolog, Ciba-Geigy International, Basilej, Švýcarsko.

Předsednictvu je jasné, že v novém administrativním období musí věnovat pozornost zejména šesti záležitostem: styku s veřejností (public relations), publikační činnosti, místním skupinám, sjezdům a konferencím a především ale náboru členstva a že agenda tohoto druhu musí být rozdělena mezi místo-předsedy. Rozdělení bylo tentativně provedeno takto: dr. Jiří Nehněvajsa - publikace; dr. Igor V. Nábělek - místní skupiny; dr. Thomas G. Winner - sjezdy a konference; dr. Charles S. Bednar - styk s veřejností a získávání finanční podpory. Zatím nebylo rozhodnuto, kdo povede nábor členstva, ale dr. Karel Absolon připraví v mezidobí aspoň návrh na nový informační leták.

Poté předsednictvo utvořilo dvě komise. Členskou, jejímž předsedou jmenovalo kol. Jiřího Kovtuna a členy dr. Zdeňka Davida a dr. Jiřího Glose. Pak

komisi pro stanovy a jednací řády, již povede dr. Jiří Glos a členy budou dr. Čestmír Ješina a kol. Allen P. Hart.

Dále se diskutovalo o situaci místních skupin a o vedení našich časopisů. Předseda předložil právě došlé první číslo časopisu KOSMAS.

Dr. Němec v souvislosti se svou funkcí upozornil, že staré ročníky ZPRÁV SVU, kryjící takřka čtvrt století, obsahují úžasný materiál bio-bibliografický, který je však nesnadno přístupný, protože s výjimkou osmi prvních ročníků, které indexoval nedávno zemřelý řed. Josef Žanda, není k nim rejstříku. Nová redakce ZPRÁV se pokusí připravit kumulativní indexy pro staré ročníky, bude-li předsednictvo souhlasit s jejich publikováním. Návrh byl schválen.

Předsednictvo schválilo dále 20 nových přihlášek o členství.

Předseda oznámil, že pí. R. Bunžová bude pokračovat v prodeji a distribuci publikací SVU podle staré smlouvy.

Příští zasedání předsednictva bude dne 12.3.1983 v New Yorku.

Dotatkem k této zprávě je třeba ještě připojit: Naše členstvo zná členy předsednictva. Ne-li osobně, tedy aspoň z jejich biografií uveřejněných v době volby nových činníků ve ZPRÁVÁCH SVU č.3, květen-červen 1982. Tam ovšem není uvedeno nic o novém generálním tajemníkovi a to je třeba napravit. Vždyť jde o jednu z nejdůležitějších funkcí SVU! Tak tedy: ing. Miloš Kučera, náš nový generální tajemník, se narodil dne 6. února 1944 v Praze. Studoval tamtéž na Vysoké škole chemicko-technologické, kde získal v r. 1968 diplom inženýra chemie na Fakultě anorganické technologie. Záhy nato opustil Československo, po příchodu do USA pokračoval v dalším studiu na universitách Hofstra, New York a Columbia a specializoval se na výzkum a využití syntetického a zkapalněného přírodního plynu. Od r. 1974 je zaměstnán u Brooklyn Union Gas Co. v New Yorku, nyní jako ředitel Engineering and Laboratory Services. V záležitostech SVU není žádným nováčkem - je po několik let jednatelem newyorské skupiny SVU.

Zvláštní oznámení

S velikou radostí jsme se dověděli, že člen SVU, býv. osobní tajemník našeho čestného člena kard. Josefa Berana a až dosud apoštolský delegát pro pastorační péči o Čechy v zahraničí, msgr. Jaroslav Škarvada, Th. Dr., byl vysvěcen papežem Janem Pavlem II. dne 6. ledna 1983 na titulárního biskupa litomyšlského.

Téhož dne byl vysvěcen také na biskupa msgr Dominik Hrušovský, Th. Dr. ze Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoděje, rovněž apoštolský delegát, ale pro Slováky v zahraničí.

Předseda SVU poslal oběma hodnostářům blahopřejné telegramy tohoto znění:

*Msgr. Jaroslav Škarvada, Th. Dr., biskup
Casa Canonica Lateranense
00120 Citta del Vaticano
Roma, Italy*

Vaše excelence,

je pro mne neobyčejnou ctí, že Vám mohu jako předseda Československé společnosti pro vědy a umění jménem svým i jménem všeho členstva blahopřát k vysvěcení na biskupa [litomyšlského titulárního]. Ve vašem významném vidíme nejen uznání neobyčejné práce a vynikajících vědomostí, ale i poctu lidu, z něž pocházíte a o jehož budoucnost Vám tak jako nám jde. Jsme hrdí na to, že jste našim členem.

V hluboké úctě

*Leopold J. Pospíšil
předseda SVU*

*Msgr. Dominik Hrušovský, Th. Dr., biskup
Ist. Slovacco dei S. Cirillo e Metodio
Via Cassia 1415
I-00123 Roma - La Storta
Italy*

Vaša excelencia,

Československá spoločnosť pre vedy a umenie, združujúca vo veľkej väčšine Čechov a Slovákov v slobodnom svete, uvítala s radosťou zprávu o Vašom vysvätení na biskupa. Dovoľte mi, abysom Vám v mene Spoločnosti k tejto vysokej hodnosti a veľkej pocte úprimne blahoželal.

V hlbokej úcte

*Leopold Pospíšil
predseda SVU*

V příštím čísle ZPRÁV SVU bude o této významné události podrobněji referováno.

Z činnosti místních a oblastních skupin

Švýcarská skupina uspořádala dne 12. listopadu 1982 v sále ženevského Palais de l'Athénée koncert k 64. výročí založení ČSR. Na pořadu byly klavírní skladby Bedřicha Smetany, dvě skladby z Janáčkova cyklu Po zarostlém chodníčku, třívětá sonata

na Boh. Martinů pro klarinet a klavír, Píseň pro violoncello a klavír od Dalibora Vačkáře (1. provedení), Taneční preludia pro klarinet a klavír vynikajícího polského skladatele Witolda Lutoslawského (k jeho blízkým se sedmdesátinám), jakož i tři skladby z baletu Petruška (v skladatelově úpravě pro klavír) a tři skladby pro sólový klarinet Igora Stravina

ského, největšího skladatele 20. století, jenž otevřeným listem v r. 1968 protestoval proti obsazení Československa a jehož 100. výročí narození připadá na letošní rok. Na koncertu vystoupili přední ženevští umělci: Suzanne Husson (laureátka řady mezinárodních klavírních soutěží), Aart Rozeboom (sólista orchestre de la Suisse Romande - klarinet) a prof. Franz Walter (violoncello), generální sekretář Mezinárodní federace hudebních festivalů. Dobře navštíveného a velmi úspěšného koncertu se zúčastnil i akad. malíř Theodor Stravinsky, syn slavného skladatele a jeho čnoť pí. Denise Stravinsky, nevlastní dcera dr. Josefa Palivce, někdejšího čs. diplomata a významného českého básníka a překladatele (zvl. děl Paula Valéryho). Dr. Josef Palivec, blízký příbuzný bratří Čapků byl za nacismu odsouzen k trestu smrti, jehož výkonu jen o vlásek unikl a v 50. letech strávil opět 10 let - v souvislosti s procesem dr. Milady Horákové - v žalářích Klementa Gottwalda a jeho spolupracovníků a pokračovatelů. - Po koncertě se konala v salónech paláce Athénée zdařilá recepce.

Jako každoročně (letos už po osmé) vydala švýcarská skupina k vánocům 1982 a k Novému roku 1983 nákladem 5000 kusů *Novoročenky* s barevnou reprodukcí *Vyšehradské Madony*, vynikajícího díla české gotické malby z poloviny 15. století. I touto činností pokračuje švýcarská skupina v účinné propagaci největších děl našeho výtvarného umění a naší kultury vůbec.

M.V.

Hlavní úsilí švýcarské skupiny v tomto roce bude soustředěno na přípravu *Evropské konference SVU*, plánované ve dnech 26. až 28. srpna 1983 v Bernu, Waldhotel "Gurten". Podrobnosti budou oznámeny v nejbližší době.

Washington D.C. Kromě častých přednášek, jarního banketu a wine & cheese party na sklonku léta měla washingtonská skupina letos opět pěkný výdělečný podnik - předvánoční bazár.

Hrstka věrných věnovala týdně, ba měsíce, mravenčí práci - pletlo se, peklo, šilo a sbíralo. A 13. listopadu zazářil hostitel bazáru, Guy Mason Center v severozápadní části města, v plné kráse. Sešly se hromady rodáků a amerických i polských přátel, pochutnali si na posvátných dobrotách československého jídelníčku a doslova rozkoupili zboží tučtu stánků horního podlaží: bylo to především cukroví, ale také hračky, český, moravský a slovenský folklor, vánoční ozdoby, pletené vesty a botičky pro robátka, tašky na polena, stolní soupravy, ručně zdobené recepty na sváteční pečivo plus originální vánoční a novoroční pozdravy. A taky stohy knížek. O ty byl obzvláštní zájem: ve snaze získat pro SVU co nejvíce provozního kapitálu na příští rok, zakoupila předsedkyně místní skupiny řadu svazků, doma ovšem zjistila, že to byly knihy, které bazáru věnoval její muž.

Bazár se podařil - pořadatelé udělali kus pořádné práce. Letos snad

víc, než kdy jindy, byly přípravy i sám bazár požeňnány duchem obětavosti a vzájemné pomoci. A výsledek? Úspěšný podnik SVU v radostné přátelské atmosféře. Plus pár tisíc v kasičce.

bp

Dne 3. prosince 1982 předsedkyně washingtonské místní skupiny SVU, dr. Věra Bořkovicová, předala předsedovi SVU z výtěžku bazáru šek na \$1,000 k podpoře publikační činnosti SVU.

Z činnosti členů

Dr. Thomas C. Back, pražský rodák, studoval na universitách v Kanadě a v Anglii. Dnes působí jako profesor v oboru organické chemie na univerzitě v Calgary, Kanada. Od r. 1970 publikoval ve vědeckých časopisech na 30 odborných článků a přednášel na osmi chemických kongresech.

*

Spisovatel Ivan Binar z Boskovic je znám našim členům svým románem *Kdo, co je pan Gabriel?*. Tento román vyšel původně roku 1974 v Edici Petlice, roku 1978 u Škvoreckých (68 Publishers) v Torontu a roku 1979 v německém překladu v Berlíně. Autor žije ve Vídni.

*

František Hrudka, MVDr., rodem z Hôrky nad Váhom. Predtým vedúci katedry a profesor histológie a embryológie na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach, nateraz profesor anatómie na Western College of Ve-

terinary Medicine, University of Saskatchewan, Saskatoon, Canada. Dr. Hrudka publikoval v r. 1962 v slovenčine vysokoškolskú učebnicu o základoch morfológie hospodárskych zvierat, okrem toho odborné kapitoly vo veterinárskych monografiách, a viac než 70 odborných článkov vo vedeckých časopisoch.

*

Zdeněk Kvíz, RNDr z Třebíče, astro-
nom, studoval v Brně a v Praze, do r. 1969 vědecký sekretář Československé astronomické společnosti, nyní starší lektor na University of New South Wales, School of Physics, Kensington, Austrálie. Publikoval na 50 prací, vesměs v oboru astronomie, ve vědeckých časopisech.

*

Profesor Josef L. Porket, sodiolog s dvěma doktoráty (Karlova universita a London University), působí na St. Anthony's College v Oxfordu. Specializuje se zejména na Východní Evropu a Sovětský svaz. Publikoval na 30 prací během posledního desetiletí.

*

Mojmír Grygar, PhD, vedoucí pracovník na Universiteit van Amsterdam, Holandsko. Jeho oborem je česká a ruská literatura, literární věda a semiotika umění. V Československu na sebe upozornil především knihou *Umění reportáže* (Praha, 1963) a v zahraničí o 10 let později jako spolueditor sborníku *Structure of Text and Semiotics of Culture* (The Hague, 1973). V r. 1981 přispěl do sborníku manifestu evropských avantgardních hnutí *Literatuur tegen*

literatuur článkom o ruském futurizme a českém poetizmu a zúčastnil se edičnÍ práce.

Profesor Vlado Šimko, M.D., Ph.D., pôsobil na University of Cincinnati, Dept. of Medicine, Ohio, špecializovaný v klinickej chémii, vnútornom lekárstve, gastroenterológii a klinickej výžive. Publikoval viac než 30 článkov v slovenčine, francúzštine a ruštine, a do 40 článkov v angličtine. Pred krátkym časom prijal miesto v Brooklyn Veterans Administration Medical Center, Brooklyn, N.Y., kde pokračuje v práci v tom samom vednom obore.

Ján Valach, profesor, dirigent a koncertný umelec, pôsobí nateraz na Koninklijke Conservatorium, Gent, v Belgii ako profesor orchestrálneho dirigovania a zároveň ako profesor organovej hudby. Narodený v Hnúšti na Slovensku, absolvent Konzervatória v Bratislave a Akadémie múšických umění v Prahe ako aj štúdia hudobných vied na Karlovej univerzite. Prešiel všetkými stupňami hudobnej kariéry; ako dirigent Speváckeho sboru slovenských učiteľov; ako hosťujúci dirigent rôznych operných a symfonických orchestrov v Československu i v zahraničí; externý profesor Školy múšických umění v Bratislave; profesor Konzervatória v Žiline; umelecký šéf opery v Banskej Bystrici; dirigent Opery Slovenského národného divadla v Bratislave; profesor konzervatória v Cairo; dirigent Kráľovskej Flámskej opery v Antverpách, atď. Mal koncerty na

organ temer vo všetkých európskych štátoch, v Spojených štátoch a v Afrike.

Populárni český herec a dramatik, chartista Pavel Landovský, pôsobí nyní v Burgtheater ve Vídni. Rodák z Havlíčkova Brodu, zasvätil svúž život divadlu. Napsal 5 divadelních her, 1 televizní, 2 filmové scénáři, 12 rozhlasových her a celou řadu feuilletonů a různých článků o divadle. Nejpopulárnější z jeho her jsou: Hodinový hoteliér, Arest a Sanitární noc.

Dr. Hana Swouden-Svobodová, předložila svou disertační práci o Karlu Poláčkovi v r. 1969. Jejím oborem je obecná literární věda, sociologie literatury a česká literatura vůbec. Na tato témata publikovala větší počet článků. Nyní působí jako vědecká pracovnice na univerzitě v Amsterodamu.

Dr. Ing. Hana F. Romováčková, rodem z Prahy, pracuje nyní ve výzkumu u Protein Research Laboratory na pittsburghské univerzitě. Před svým příchodem do Ameriky publikovala 12 vědeckých prací v oboru organické chemie a biochemie (7 v češtině, 4 v němčině a 1 v angličtině). V USA uveřejnila 4 práce o syntesei peptidů v odborných časopisech. V Pittsburgu patří do skupiny osob, jimž jsme zvláště zavázáni za úspěšnou organizaci XI. sjezdu SVU.

Dr. Theodor Procházka, historik a novinář, redaktor Voice of America ve Washingtonu, D.C., nyní v penzi,

pokračuje pilně ve své práci historické. V r. 1982 publikoval knihu *The Second Republic: The Disintegration of Post-Munich Czechoslovakia*, která byla kritikou přijata velmi příznivě. Úryvky z ní v českém překladu byly uveřejněny v červnových Proměnách. Téhož roku uveřejnil v *Proceedings of the Seminar for Arabian Studies* (roč. XII: 61-67) článek *Alois Musil and Prince Nuri B. Shac Lan*, příspěvek k biografii slavného českého cestovatele.

*

Dimitrij J. K. Šetelík, nar. 1908 v Praze, akademický malíř (krajinař), odborný restaurátor, specializován na fresky a gotickou malbu deskovou a nástěnnou, žije nyní v Austrálii. Šetelík studoval v Londýně a v Římě, pak na Ukrajinské akademii v Praze (sochařství) a poté na Akademii výtvarných umění (krajinařské) a Karlově univerzitě (historie umění) tamtéž. Člen Svazu výtvarných umělců a Umělecké besedy, oficiální restaurátor Státního památkového úřadu, 1953 až 1966 v Austrálii konzervátor na University of Sydney, jakož i Art Gallery, N.S.W. a také Public Library, N.S.W. tamtéž.

*

Barbara K. Reinfeld, Ph.D., profesorka historie na New York Institute of Technology, specializuje se na českou historii a historii východní Evropy. V r. 1982 publikovala anglicky knihu o Karlu Havlíčkovi Borovském (*East European Monographs*, Boulder, Colorado).

*

Miloslav Kohák, Ph.D., bývalý ředitel těsnopisné a tiskové kanceláře Národního shromáždění 1945-47, vedoucí čs. sekce RFE 1950-52, šéf čs. oddělení RFE v Mnichově 1952-55, ředitel Broadcast Analysis of RFE 1969-73, žije s manželkou Zdenkou, roz. Procházkovou (rovněž doktor-kou filozofie) na penzi v Massachusetts. V letech 1935-41 vedl rubriku "Politické rozhledy" v měsíčníku *Naše doba*, 1945-48 přispíval do *Svobodného zítřku* a od r. 1952 psal komentáře pro rozhlas.

*

Karel Mácha, narozen 1931 v Dirmé, nyní hostující profesor na Institut für christliche Weltanschauung und Religionsphilosophie v Mnichově, specializuje se v oboru filozofické antropologie. V r. 1981 publikoval knihu *100 Thesen zu einer Integralen Anthropologie*. Od počátku své publikační činnosti v šedesátých letech vydal Mácha dodnes 5 knih a na 450 statí a brožur na filozofická a antropologická témata. Na podzim 1982 vyšla jeho šedesátistránková esej *Philosophia perennis*, k stému výročí narození reprezentanta české novoscholastiky, prof. dr. Josefa Kratochvíla (1882-1940).

*

Richard J. Havlík M.D., nar. 1938 v Berwyn, Ill., studoval medicínu na Northwestern University Medical School a je nyní šéfem sekce klinické a genetické epidemiologie u National Heart, Lung and Blood Institute, Bethesda, Md. Dr. Havlík publikoval na 25 odborných prací v amerických lékařských časopisech.

*

19. listopadu 1982 se dožil v New Yorku sedmdesátiletý skladatel a básník Josef V. Toman-Tománek. Narodil se v Kupačově na Volyni, absolvoval v r. 1939 Hudební školu Frederica Chopina v Lublíně a za války sloužil jako důstojník dělostřelectva v československé armádě na východě. Vydal velký počet hudebních skladeb, převážně tanečních a publikoval 15 básnických sbírek.

*

Josef Dadok, Ph.D., nar. 1926 v Detmaroviciach na Slovensku, studoval na brněnské technice a na Ústavu pro vědecké instrumenty v Brně získal v r. 1963 svůj doktorát. Nyní je profesorem chemické instrumentace v chemickém odboru Carnegie-Mellon University, Pittsburgh, Pa. Dr. Dadok publikoval 22 vědeckých prací - většinu z nich již v USA.

*

William R. Reeve, Ph.D., nar. 1922 v Dobšíně, studoval v USA na Stanford a Pennsylvania University. V letech 1957-1973 přednášel psychologii na několika univerzitách či vysokoškolských institutech. Nyní je šéfem psychologických služeb u Federal Correctional Institution, Butner, N.C. Dr. Reeve je členem mnoha vědeckých společností. Ve svém oboru napsal celou řadu delších prací, zejména pro encyklopedie, ročenky a učebnice.

*

Dr. Ivan Jelínek, redaktor, básník a spisovatel, od r. 1956 až do odchodu na odpočinek vedoucí kulturních pořadů československého oddělení BBC v Londýně, je autorem stovek

esejí na anglická literární témata a o evropském malířství. V angličtině publikoval řadu povídek a tři romány. Od svých básnických prvotín v r. 1933 vydal 15 básnických sbírek, z nichž některé byly přeloženy do němčiny, angličtiny a rumunštiny. V roce 1982 vyšla v Mnichově v edici RÉVA jeho další sbírka *Akropolis*. Nyní pracuje na svých pamětech: Zemské divadlo v Brně, brněnský Radiojournal, Lidové noviny, zahraniční armáda ve Francii, BBC, znova doma a znova v zahraničí.

*

Prof. Nicholas M.C. Bala, LL.M., profesor občanského práva na právnické fakultě Queen's University, Kingston, On., Kanada, narodil se v Montrealu 14.3.1952, studoval na univerzitách v Torontu, Kingstonu a v USA na Harvardu. Je spoluautorem knihy *The Child and the Law* (1981).

*

Redaktor Josef Pejskar, nyní na penzi v Kalifornii, vydal na podzim 1982 v nakladatelství Konfrontace knihu *Poslední pocta*. Kniha má 308 stran a obsahuje přes tisíc biografii příslušníků československého exilu, kteří zemřeli v letech 1948 až 1981. Cena knihy i s poštovným je \$40.00. Autor, bývalý redaktor RFE a bývalý vedoucí redaktor Českého Slova v Mnichově, oslavil 7. prosince 1982 svou sedmdesátku.

*

Jeden z nejstarších členů SVU dr. Ing. Jan Mička po řadu let předseda místní skupiny SVU v Chicagu, vědec a obětavý národní pracovník, opustil s manželkou Chicagu a stěhuje se do

nového domova na východě. Dr. Mička se narodil 6.6.1899 v Hlinném na Moravě a studoval na technice v Brně chemické inženýrství. V USA se specializoval na potravinářskou technologii, hodně publikoval a byl členem několika profesionálních organizací. Československé veřejnosti byl však znám především jako tajemník Matice vyššího vzdělání a správce Hovorkovy nadace. Děkan humanitních studií chicagské univerzity, prof. dr. K.J. Weintraub, uspořádal pro dr. Mičku v souvislosti s jeho odjezdem slavnostní večeři.

Dr. Karel Schwarzenberg, historik a archivář žijící ve Vídni, publikoval v češtině či němčině 8 knih v oboru historie a heraldiky a velký počet článků na tato témata. Nedávno vyšlo 2. vydání jeho knihy *Die Sankt Wenzels-Krone* ve vídeňském nakladatelství Herold (Wien, Postfach 321). Cena knihy, která má také 24 obrazových příloh, je DM 16.80.

Profesor dr. Josef Balcar, nar. 1908 v Brně, studoval na filosofické fakultě Masarykovy univerzity ve svém rodném městě a tam obdržel doktorský diplom. Současně absolvoval Janáčkovu varhanickou školu a konzervatoř. Poté působil jako profesor na gymnáziích a ekonomických a jazykových školách v Praze. Překládal z francouzštiny, vydal francouzskou gramatiku (1947, 1956), knihu o Albertu Schweitzerovi (1948, 1967) a jiné práce, zejména v oboru jazykovém. Nyní žije v Curychu, vyučuje jazykům na průmyslové škole a je sou-

časně varhaníkem ve francouzském kostele tamtéž.

Ota Bárta, MVDr, profesor veterinární imunologie na Louisiana State University, Baton Rouge, LA, pochází z Ostravy. Narodil se 1931, zvěrolékařství studoval v Brně a tam získal doktorský titul v r. 1955. Kandidát věd (1963), v r. 1969 obdržel doktorát filozofie na University of Guelph, On., Kanada. Publikoval ve svém oboru 39 vědeckých prací a ve výzkumu pokračuje. Je členem několika vědeckých organizací.

Josef Bartoš, RNDr, analytik u CDC, Rockville, Md., původem z Hranic u Aše, kde se narodil r. 1946, studoval na Karlově univerzitě, matematicko-fyzikální fakultě a obdržel svůj doktorát (matematická analýza) tamtéž v r. 1972. Mimoto studoval v období 1970 až 1973 hydromechaniku. V letech 1970 až 1977 byl výzkumným pracovníkem Státního výzkumného ústavu pro stavbu strojů v Běchovicích u Prahy, 1977-1981 byl zaměstnán u Technomatu v Praze. Jeho oborem je výpočetní technika, proudění kapalin v plynu a matematická analýza.

Dr. Ing. Petr Beckmann, profesor elektroinženýrství na University of Colorado, Boulder, Co., pochází z Prahy, kde se narodil r. 1924. V letech 1942-45 sloužil u 311. československé peruti RAF v Anglii, po válce studoval v Praze, inženýrský diplom získal v r. 1949, v r. 1955 se stal kandidátem a v r. 1962 doktorem tech-

nických věd. Od r. 1963 je na svém nynějším místě. V r. 1967 založil a od té doby vlastní nakladatelství Golem Press, od r. 1973 publikuje měsíčník *Access to Energy*. Dr. Beckmann publikoval ve svém oboru 10 knih a více než 60 článků a přeložil 7 vědeckých knih (většinou z ruštiny do angličtiny). Mimoto vydal 4 knihy na populární témata a 6 menších publikací. V USA je znám jako podporovatel využití nukleární energie a na toto téma také často přednáší.

Dr. Michael Helm, profesor na University of California, autor *Contemporary Czech* a více prací na česká témata, přeložil do angličtiny další knihu Milana Kundery *Žert*. Překlad vyšel na podzim 1982 pod titulem *The Joke* (New York, Harper & Row), má 267 stran a stojí \$14.95. Kniha byla příznivě recenzována ve Washington Post 18.2.1982 kol. Hanou Demetzovou.

Naši spisovatelé a nakladatelé, dr. Josef Škvorecký a jeho manželka

Zdena Salivarová, byli koncem léta 1982 pozváni k návštěvě Austrálie a jejich setkání s krajany v Sydney, Melbourne a Adelaidě bylo po všech stránkách velmi úspěšné. Referáty o tom přinesly australské Hlasy a podrobnosti se jistě ještě dovíme ze zprávy místní skupiny SVU v Sydney, z jejíž iniciativy se návštěva uskutečnila.

Kanadský Západ ve svém srpnovém čísle loňského roku přinesl interview Václava Táborského s Járou Kohoutem, divadelním a filmovým hercem a autorem. Je to vlastně Kohoutova autobiografie, podaná jeho obvyklým stylem, který čtenáře rozesměje. V prosincovém čísle téhož časopisu vzpomíná Kouhout podobným způsobem na Jaroslava Haška. Říjen a listopad 1982 strávil Kohout se svým zábavným programem na cestách: Hollywood, Monterey, Seattle, Mnichov, Frankfurt, Curych, Hoff, Londýn, Řím, Kolín, Vídeň, Ramsay a Oslo. Úctyhodný výkon v jeho 78mi letech.

JUBILEÁ

18. septembra 1982 oslávil svoje osemdesiate narodeniny "vynikajúci učiteľ Ameriky" (tak ho nazval. univerzita v Chattanooga) prof. dr. Karel Hujer. Narodil sa v Železnom Brode, študoval na Karlovej univerzite a tam získal v r. 1932 doktorát prírodných vied. Po príchode do Spojených štátov stal sa profesorom astronómie a fyziky na univerzite v Chattanooga, Tennessee a zároveň riaditeľom observatória. Po odchode z činnej služby v r. 1972 neprestal vo svojej vedeckej a učiteľskej činnosti, jemu najbližších vedných disciplínach: v astronómii, fyzike, v histórii a filozofii. Publikáčna a prednášková činnosť prof. Hujera je neobyčajne rozsiahla. Členom SVU je od r. 1959.

Prajeme mu do ďalších rokov hodne dobrého zdravia a spokojnosti!

10. února 1983 se dožil 75ti let **dr. Bohumír Bunža**, v Československu soudce a poslanec lidové strany, v zahraničí knihovník a spolupracovník Mezinárodního křesťansko-demokratického ústavu v Římě, nyní na penzi v New Yorku. Jako penzista však neodpočívá, nýbrž pokračuje ve své dřívější aktivitě. Je pokladníkem newyorské skupiny SVU, funkcionářem RSČ a dalších exilových organizací. V červenci 1982 napsal do časopisu *International Dialogue* (Řím) článek o kulturní, politické a náboženské situaci v Československu. Ve dnech 26. až 28. listopadu se zúčastnil konference *Světové unie křesťanských demokratů* v Quitu, Equador a v diskusi promluvil o Chartě 77, VONSu a o kulturním a náboženském útlaku v naší domovině. Blahopřejeme!

V Kalifornii se dožil 6. října 1982 osmdesáti let **Bohumil V. Smutník**, člen SVU. Rodák z Rousinova, absolvoval jazykové kurzy angličtiny, francouzštiny a němčiny na Masarykově univerzitě, až do německé okupace byl tajemníkem lidové strany na Moravě, členem jejího brněnského deníku a významným funkcionářem čs. Orla. Němci ho věznili v Dachau. Blahopřejeme k jubileu!

3. listopadu 1982 se v Montrealu dožil 70ti let člen SVU **dr. Miloš E. Víték**, brněnský rodák. Studoval na univerzitě v Grenoblu a v Paříži (1932-33) a poté na právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Na jaře 1938 měl promoci. Německá okupace jaksi samozřejmě vedla dr. Vítka do podzemní protinacistické činnosti, jejímž závěrem byl koncentrační tábor v Mauthausenu a pak Dachau. Přežil oba, po osvobození byl vyznamenán za statečnost čs. válečným křížem, publikoval své memoáry z koncentračního tábora, ale po komunistickém puči v r. 1948 musel do ciziny. Usadil se v Montrealu, kde měl vlastní firmu Park Manufacturing Co. Svůj volný čas věnuje hudbě a literatuře, přispívá do *Proměn* a *Zpráv SVU* a do ostatního českého tisku v zahraničí. Osudy i zkušenosti dr. Vítka vycházejí od listopadu 1982 na pokračování v Kanadských listech. Blahopřejeme!

IN MEMORIAM

Koncem léta 1982 zemřela na Floridě členka SVU pí. **Růžena Haisová, roz. Karyčová**. Narodila se 3. října 1900 v Praze na Vinohradech, studovala na dramatické škole u Marie Hübnerové a Jiřího Steimara a působila pak jako herečka v Plzeňském divadle, České činohře, Olomouckém divadle a ve Východočeském divadle. V zahraničí žila v Kanadě (Toronto) a členkou SVU se stala v r. 1961.

†

Na Floridě zemřel v srpnu 1982 člen SVU **JUDr. George Kohlík**. Narodil se 19. ledna 1913 v Roudnici nad Labem, studoval na právnické fakultě Karlovy

univerzity v Praze a doktorský diplom obdržel v r. 1945. V USA studoval ekonomii na University of Kansas a stal se pak ředitelem speciálních služeb u National Association of Credit Management, International Division v New Yorku. Jeho oborem bylo mezinárodní právo obchodní. V tomto oboru editoval v r. 1966 *Digest of Commercial Laws of the World* o 3 svazcích, dílo, které se stalo nepostradatelným pro každého právníka v obchodním světě.

†

Dne 17. listopadu 1982 zemřel v Schoharie, N. Y. člen SVU ing. Antonín Paleček. Narodil se 14.4.1900 v Libenicích u Kolína, studoval nejprve v Praze na Vysoké škole obchodní a pak pokračoval v cizině: École libre des sciences politiques v Paříži (1921-1922), americké university Cornell a Harvard (1923-1925) a universita v Berlíně (1925-1926). Po návratu se stal nejprve sekretářem YMCA v Praze, ale brzy odtud odešel do čs. rozhlasu. Do USA přijel v r. 1948, za 3 léta nato nastoupil v newyorské redakci RFE a tam pracoval po 20 let. V USA přispíval do *East European Quarterly* a *Slavic Review*, psal též do Proměn a krajanského tisku.

†

V 2. čísle 23. ročníku našeho časopisu jsme uveřejnili nekrolog red. Jaromíra A. Netlka. Doplňujeme jej sdělením, že nakladatelství Konfrontace v Curychu vydalo z jeho pozůstalosti knihu *Revoluce na objednávku* (230 str., DM 23.50). Je to popis přípravy komunistického puče v Československu.

†

Ve Zprávách SVU květen-červen 1982 jsme uveřejnili zprávu o úmrtí člena SVU dr. Aloise Rozehnała. V 82. čísle římských Studií vyšel článek dr. Bunži *Osobní vzpomínka in memoriam dr. Aloise Rozehnała* a ve švýcarském časopise Zprávy - ČSKP článek dr. Adolfa Klímka *Nad úmrtím dr. Aloise Rozehnała*.

†

Dne 23. října 1982 byl v Miami na Floridě usmrčen autem dr. Karel Cvachovec, znamenitý právník z Toronta, dlouholetý člen a funkcionář SVU. Narodil se 8. listopadu 1908 v Řakomi u Klatov, studoval na právnické fakultě Karlovy univerzity a tam také získal doktorský diplom. Jako příslušník agrární strany se stal tajemníkem ministra Františka Udržala a tak se osvědčil, že později nastoupil do stejné funkce u tehdejšího ministra veřejných prací, Dominika Čipery. V r. 1941, zřejmě na Čiperovu výzvu, přešel k firmě Baťa jako vedoucí jejího právního oddělení. Cvachovcovy veliké kvality byly záhy všeobecně uznávány a proto i po únoru 1948 mu komunisté, ač znali jeho politické smýšlení, nabídli závratnou kariéru. Nepřijal nabídku a v r. 1950 se odebral s manželkou do Kanady, kde nastoupil ve své dřívější funkci opět u firmy Baťa. Založením filozof, brilantní právník, výborný řečník a stylista, našel vždycky čas i pro práci kulturní. Byl po několik let předsedou místní skupiny SVU Miloval poezii, hudbu, divadlo a umění vůbec. Odešel neobyčejný člověk.

Předseda:

Leopold J. Pospíšil
554 Orange Street
New Haven, CT 06511

Generální tajemník:

Miloš K. Kučera
245 E 63rd St., Apt. 204
New York, N.Y. 10021

Pokladník:

Josef Staša
30 Bellevue Ave.,
Cambridge, MA 02140

Publikační referent:

Jiří Nehněvajsa
1520 Ingomar Road
Pittsburgh, PA 15237

Prodej a distribuce publikací:

Mrs. R. Bunza
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

Redakce ZPRÁV SVU:

Jaroslav Němec
2067 Park Road, N.W.,
Washington, D.C. 20010

Redakce PROMĚN:

Karel Hrubý
Thiersteinerrain 90
CH-4059 Basel, Switzerland

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)

75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

**Č. S. A.
(ČESKOSLOVENSKÉ spolky
V AMERICE)**

slavící letošního roku 125 let své
činnosti jako nejstarší bratrská a
sesterská podpůrná jednota v U.S.A.,
nabízí vám jedno z nejlepších a
nejspolehlivějších životních pojištění
pro jednotlivce i celé rodiny.

**Č. S. A.
P.O. Box 249 Berwyn
Illinois 60402
Telephone 795-5800
Area Code 312**

Redakce KOSMAS:

Zdeněk Suda
115 Oakhill Road
Pittsburgh, PA 15238

Redakce BULLETIN:

Zdenka Fischmann
P.O. Box 134
Corona, CA 91720

Return postage guaranteed
Second class postage
paid at Flushing, N.Y.